

Gyóni Evangélikus Egyházközség

Hajnalcsillag Családi Bölcsőde

Szakmai Program

Készítette: Molnár Ferencné

Dabas, 2025

Tartalomjegyzék

1. Családi bölcsőde alapadatai	3
2. Minőségpolitikánk - hitvallásunk	3
3. Családi bölcsődénk küldetése	4
4. Ellátandó célcsoport és ellátandó terület jellemzői.....	4
5. Tárgyi feltételek.....	6
6. Személyi feltételek.....	7
7. A családi bölcsődei nevelés alapelvei.....	7
8. A családi bölcsődei nevelés feladatai	9
9. A családi bölcsődei nevelés főbb helyzetei	10
10. A feladatellátás szakmai tartalma, módja	14
11. Együttműködés a szolgáltatáson belül és a tágabb környezettel	17
12. Az ellátás igénybevétele módja.....	19
13. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás	20
14. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végzők jogainak védelmével kapcsolatos szabályok.....	20
15. A Kisgyermeknevelő, -gondozók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítása	21

1. Családi bölcsőde alapadatai

Fenntartó neve, címe:

Gyóni Evangélikus Egyházközség 2373 Dabas Luther utca 14.

Fenntartó képviselője: Kárnyáczki Eszter

Elérhetősége: keszterem@gmail.com

Telefon: +3620/824-4422

A szolgáltatás megnevezése:	Hajnalcsillag Családi Bölcsőde
Szolgáltatás címe:	2373 Dabas, Luther u. 27.
Telefon:	+3620/ 411-3778
Email:	kisharang.bolcsi@gmail.com
Férőhely:	7 fő
Ellátandó gyermekek kora:	20 hét-3 év
Ellátási terület:	Magyarország közigazgatási területe
Nyitvatartási idő:	7-17 óra

Bölcsődevezető: Molnár Ferencné

Szolgáltatást nyújtó: Molnár Ferencné

Elérhetősége: kisharang.bolcsi@gmail.com

Telefon: +3620/411-3778

2. Minőségpolitikánk - hitvallásunk

Minőségpolitikánk alapelveit az érvényes jogszabályok és a 10. melléklet a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelethez a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja alapján, valamint a Magyarországi Evangélikus Egyházközség alapelvei, a keresztyén értékrend alapján határoztuk meg.

A működtetésnek három fő célja van:

- Keresztyén életből fakadó hivatástudat
- Professzionális munka
- Felelős gazdálkodás

„Meggyőződéssel valljuk, hogy minden ember Isten képmására teremtett. Minden ember megismételhetetlen személyiséggel és elveszítetlen méltósággal bír. Az emberi élet Isten ajándéka, melynek örülünk, és sérthetetlennek tarjuk.”

Ennek szellemében fogadjuk a hozzánk fordulókat, ezt közvetítjük a gyermekek fejlesztése és a családok támogatása közben.

A gyermekek és szüleik felekezeti hovatartozástól függetlenül felvételt nyerhetnek családi bölcsődénkbe.

Kiemelt célunk a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő gyermekek napközbeni felügyelete, gondozása, nevelése, étkeztetése, életkoruknak megfelelő fejlesztése, – családi környezetben, spirituális többlettel.

Maximum 7 gyermek 7-17 óráig való ellátását vállaljuk. Valamint ezen a létszámon belül lehetőséget nyújtunk heti, napi és néhány órás időszakos gyermekfelügyeletre, előzetes egyeztetés alapján.

Továbbá 7-8-ig és 16-17 óráig egyéni igények alapján, egyeztetés után vállaljuk a gyermekek időszakos felügyeletét.

Tiszteletben tartjuk a családok egymástól eltérő értékrendjét. Célunk a gyermeki személyiség fejlesztése, kibontakoztatása, egyéni és kiscsoportos foglalkozás keretei között.

Családi bölcsődénk tiszteletben tartja az ellátott gyermekek és szülei, gondviselőik jogait, a mindenkori gyermekvédelmi és adatvédelmi jogszabályok szerint jár el.

3. Családi bölcsődénk küldetése

Családi bölcsődénk célja, hogy a szülők, gondviselők számára lehetővé tegyük a munkavállalást, hogy az édesanyák, gondviselők visszatérhessenek a munkaerőpiacra, vagy képzéseken részt vehessenek. A családi bölcsőde továbbá lehetőséget kínál a gyermekorvos, vagy a védőnő javaslatára szocializáció, vagy egyéb fejlődésbeli lemaradás miatti ellátásra, illetve egyéb esetek miatti ellátásra (pl. a szülők az elfoglaltságaikat zökkenőmentesen lebonyolíthassák).

Családi bölcsődénkben lehetőség nyílik az önkormányzati ellátásból kiszoruló gyermekek felvételére. Családi bölcsődénkben folytatni kívánt nevelő-gondozó munka igazodik a korszerű kisgyermek gondozás-nevelés alapelveihez, a Magyarországi Evangélikus Egyházközség Alapelveihez.

A gyermekek gondozása egységben valósul meg a neveléssel, a gyermekek személyiségének, képességeinek, készségeinek fejlesztésével.

Családi bölcsődénk tiszteletben tartja a családok hozott szokásait, és törekszik a család és a családi bölcsődei nevelési gyakorlat összhangjára, a kölcsönös tájékoztatásra.

Elismeri a szolgáltatást igénybe vevő családok tagjainak személyiségi jogait és azt a jogát, hogy az őt érintő nyilvántartásokba, dokumentumokba betekinthesse.

A családi bölcsőde előnye, hogy a kis gyermeklétszám lehetőséget ad az egyénre szabott foglalkozások megszervezésére, a különleges bánásmódot igénylő gyermekek szükségleteinek kielégítésére.

Családias légkörben könnyebb a szülőktől való elválás következményeinek feloldása, a közösségbe szoktatás, a fertőzőes megbetegedések ritkábbak, illetve könnyebben alkalmazhatóak az infékcókontroll feladatai.

A szülők, gondviselők számára lehetővé válik, hogy saját családfenntartó, munkavállalói feladatainak eleget tehesse. Nyer vele a munkáltató és a munkavállaló egyaránt.

A családi bölcsőde egyházi jellege a foglalkozásokban speciális tartalmak átadásában, a spiritualitás életkorra szabott megélésének lehetőségében, illetve az egyházi ünnepek megünneplésében nyilvánul meg.

4. Ellátandó célcsoport és ellátandó terület jellemzői

A családi bölcsődénk Dabason, a Gyóni városrészben, csendes, zöldövezeti környezetben helyezkedik el. Az épület valamikor evangélikus iskolaként működött. A helyi gyülekezet számára sokat jelent, hogy az egykori, nevelésnek helyt adó épületet újra gyermekek tölthetik meg.

Jelentősen megnövekedett a bölcsődei és óvodai férőhelyek iránti igény az elmúlt években, ugyanakkor ezt az igényt az intézmények nem minden esetben tudják kielégíteni. Gyülekezetben is megnőtt a kisgyermekes családok létszáma az utóbbi években.

Dabas négy eltérő történelmi múltra visszatekintő, egymástól markánsan különböző rétegződésű község összevonása eredményeként alakult ki, Dabas, Sári, Gyón és Felsődabas. Az evangélikus fenntartású családi bölcsődék a gyóni városrészben működnek. Gyón szlovák gyökerű településrész, a szlovákság hozta magával az evangélikus vallást a településre.

Dabas város földrajzi adottsága, hogy a 4 városrész nagy területen fekszik, tömegközlekedéssel nehezen megoldható a városrészek közötti átjárhatóság, ezért az önkormányzat céljai között szerepel, hogy városrészenként alakuljanak ki az ellátások, a közösségi terek. Családi bölcsődénkel a szlovák, evangélikus gyökerű gyóni városrész fejlesztését, az ellátáshoz való könnyebb hozzáférést segítjük.

Dabas város lakossága 2024 márciusában 17377 fő volt.

A város településfejlesztési stratégiája megfogalmazza az 1-3 éves korú gyermekek ellátásának kapacitásait. Célként határozza meg a kapacitások bővítését.

Dabas három városrészében (Dabas, Gyón, Sári) egy-egy önkormányzati-, Sáriban római katolikus általános iskola is, továbbá óvodák, egy bölcsőde és családi bölcsődék, illetve zeneiskola működik. A város két középiskolája a Táncsics Mihály Gimnázium (régebben Táncsics Mihály Gimnázium és Postaforgalmi Szakközépiskola), valamint a Kossuth Zsuzsanna Szakképző Iskola.

Dabas Város Önkormányzata a gyermekjóléti szolgáltatás feladatát a Dabasi Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ működtetésével biztosítja.

Dabas Város Önkormányzata gyermekek napközbeni ellátását a 4 Szirom Családi Bölcsőde Hálózat fenntartásával biztosítja. Ebben működnek a

- Levendula Családi Bölcsőde
- Nefelejcs Családi Bölcsőde
- Jázmin Családi Bölcsőde
- Viola Családi Bölcsőde

Mindegyik családi bölcsőde 7 fő számára nyitott, így az önkormányzat összesen 28 főnyi kapacitással rendelkezik. Ebből 14 főnyi kapacitás található a Luther utcában.

Dabas város Önkormányzata tartja fenn a Manódombi Bölcsődét 4 csoporttal, 56 férőhellyel.

Az önkormányzat tart fenn Dabas Sáriban egy óvodát, egy tagóvodával, 175 férőhellyel, illetve Dabason és Gyónon a Dabasi Egyesített Óvodát 6 tagóvodával, összesen 545 férőhellyel.

A Váci Egyházmegye a Szentjánosbogár Katolikus Családi Bölcsőde Hálózatot tartja fenn, ebben működik a Mózes és Angyalvár Családi Bölcsődék, összesen 14 főnyi kapacitással.

A Váci Egyházmegye Szamaritánus Szolgálat Intézményfenntartó Központ által működik a Sári városrészben a Gólyafészek Mini Bölcsőde 7-7 fővel

Továbbá a Dabasi városrészben a Pöttöm Kastély Mini Bölcsőde 8 fő gyermek ellátásával működik.

Valamint 2025 Őszétől már Dabasiszőlők városrészben is megnyitotta kapuit a Szőlőfürt Minibölcsőde 8/fő gyermek ellátására. Fenntartója Dabas Város Önkormányzata.

Ellátottak életkora: Bölcsődei ellátás keretében a gyermek 20 hetes korától, 3 éves korig nevelhető és gondozható

a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a (2) bekezdésben meghatározott időpontig,

b) a a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek esetén a (3) bekezdésben meghatározott időpontig,

c) az *a)* és *b)* pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét

ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,

cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

(2) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás

keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.

(3) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.

5. Tárgyi feltételek

A családi bölcsődének helyt adó épület sarki ingatlan, négy irányból is, a bejárat két oldalról is megközelíthető Luther utca, és Áchim utca felől is megközelíthető.

Parkolási lehetőség Áchim utca felől belső udvaron, valamint szintén Áchim utcai utcafronton található.

A ház, az egykori evangélikus iskola épülete közel 100 éves, azonban a felújításnak köszönhetően, korszerűsítés nyomán a kor követelményeinek megfelel energetikai, biztonsági szempontokból egyaránt.

Az épület bejárata a kerten keresztül közelíthető meg. A ház kertjét kerítés választja el az utcától és a szomszédos ingatlanoktól.

Az épület kertje, valamint a szemben lévő templomkert is rendelkezésre áll a szabad levegőn való foglalkozáshoz.

A házban két családi bölcsőde került elhelyezésre.

A házba belépve található az átadó, öltöztető helyiség, szemben a bejárattal, mosdó. Balra fordulva a folyosón találjuk jobb kéz felől a konyhát, vele szemben az irodát. Luther utcai front felé helyezkedik el a két csoportszoba.

A ház alaprajza (T alak) egyszerű és átlátható szerkezetet biztosít. A folyósóról nyílik minden helyiség. A 8 fős családi bölcsőde csoportszobával, mosdóval, WC-vel, irodával, melegítő konyhával és előtérrel – kifejezetten családi bölcsőde céljára átalakított épültben működik.

A szobákat a gyermekek méretéhez és igényeihez szabott bútorokkal, székekkel, asztalokkal, játékokkal rendeztük be. Rendelkezünk fektetőágyakkal.

A játékok a képességfejlesztést szolgálják (építőjátékok, logikai játékok), az egyes szerepjátékok gyakorlására alkalmasak (játék-konyha, játék-barkácseszközök, babák), a beszédfejlesztést (mondókás és mesekönyvek, amiből a munkatársak olvasni tudnak számukra, vagy amit nézegetni tudnak a gyerekek és a munkatársak közösen, beszélgetésre adnak alkalmat a képek, a szövegek), hangszerek (csengők, harangok, dobok). Rendelkezünk a kreatív foglalkozásokhoz anyagokkal.

Az átadó helyiségben, a folyosón zárt és nyitott tároló helyet biztosítunk az utcai és a tartalék gyermekruhák elhelyezéséhez. A helyiségek könnyen tisztántartható melegburkolattal vannak ellátva. Az épületben padlófűtés üzemel. Az étkeztetést a helyi szolgáltató biztosítja. A táplálást, ételmelegítést az erre a célra szolgáló konyhában oldjuk meg. A fürdőszobában kapnak helyet a higiénés felszerelések. Valamennyi vizesblokkal ellátott helyiség járólapos, csempézett.

Az épülethez tartozik kert, benne játékok, amelyek az előírásoknak megfelelnek.

Biztosítjuk a módszertani útmutatóban részletezett, sürgősségi ellátáshoz szükséges elsősegélynyújtó felszerelést, melyet elérhető helyen, de a gyermekek által nem hozzáférhetően tartunk. A családi bölcsőde házi patikájában a szükséges gyógyszereket is biztonságosan tároljuk.

A két családi bölcsőde közösen használja az irodát, a melegítő konyhát, a folyosót, a mellékhelyiségeket és a kiszolgáló egységeket.

A Házirend a helyiségek használatának megosztásában is irányt mutat, a használat megosztását a napirend eltérése szabályozza.

6. Személyi feltételek

Lehetőség van teljes és részmunkaidőben történő foglalkoztatásra, a cél, hogy a munkatársak a beosztás alapján a nyitvatartási időt kitöltve tudjanak jelen lenni. Munkakörök: Bölcsődevezető, Szolgáltatásnyújtó, Kisgyermeknevelő, - gondozó, és segítő.

Végzettség tekintetében a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelő munkatársak kerülnek alkalmazásra.

Munkatársaink gyermeknevelői tapasztalatát fontosnak tarjuk, ugyanakkor elengedhetetlen, hogy pályakezdők is lehetőséget kaphassanak, ezáltal a szakmai újdonságok is érvényesülhessenek. Elhivatott, felelősségvállaló, kötelességüket ismerő embereket várunk munkatársaink körébe. A munkájuk során elengedhetetlen, hogy rugalmasan tudjanak problémákra reagálni, kreatívak, játékosak legyenek. Partneri kapcsolatra törekedjenek, és következetesen gondolkodjanak és viselkedjenek. Kiegyensúlyozott személyiség, békére, és harmóniára törekvés nélkülözhetetlen.

Kiemelt szakmai céljaink

Kiemelt szakmai céljainkat a gondozás-nevelés alapelveivel és feladataival összhangban határoztuk meg. Ellátásainkat, szolgáltatásainkat a gyermekek életkorához, szükségleteihez, igényeihez igazítjuk. Naponta négyszer biztosítunk étkezést, amely reggeli, tízórai, ebéd és uzsonna. Célunk, hogy megfelelő minőségű, tápláló és egészséges ételek kerüljenek a változatos étrendbe. A kisgyermek fokozott ásványi anyag, vitamin, fehérje és energia-szükséglete megkívánja a húsfélék, tejtermékek és zöldségfélék megfelelő arányát, mind mennyiségben, mind minőségben. Irányadónak tartjuk 37/2014. (IV.30.) Emmi rendeletet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról.

7. A családi bölcsődei nevelés alapelvei

Családi bölcsődénkben végzett munka igazodik, a Bölcsődei nevelés-gondozás Országos Alapprogramjához.

A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A családok megismerése nagyon fontos a fejlesztő munka megvalósítása során. A családok erősségeiről és gyengeségeiről nemcsak a gyermekek interakcióján keresztül kapunk információt, hanem a személyes találkozások alkalmával is. A családi napok szervezése, amikor nemcsak az anya és az apa, a gondviselők jelennek meg, hanem a tágabb család is, az még nagyobb rálátást enged a megismerés és a dinamikák megértése szempontjából.

Az erősségek hangsúlyozása, a találkozások harmonikus megvalósulása által hozzájárulhatunk a család életminőségének javításához. A gyülekezet lelkészeinek közreműködése segítheti a családokat a gyülekezeti alkalmakhoz kapcsolódni, hitüktől, indíttatásuktól függetlenül (évkezdő istentisztelet, évzáró istentisztelet, ünnepek) ezáltal egy új közösségbe kerülés lehetőségét is kapják a családok.

A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása

A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. Munkatársaink feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése. A bölcsőde kapcsolatrendszerén keresztül, a szülőkkel, gondviselőkkel való egyeztetést követően, velük szorosan együttműködve a korai fejlesztés lehetőségeit is eljuttatni a család számára.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt

a gyermekek nevelésében. A szülők számára lehetővé tesszük a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtás életébe. Sokuk vállal önkéntes tevékenységet rendezvények megszervezéséhez kapcsolódóan, van, aki a szakmájából fakadó támogatást nyújt, van, aki adományokat szervez. Az időről időre megvalósuló kiemelt találkozások (bölcsőde születésnap, családi alkalmak) lehetőséget adnak a közösségben való aktív részvétellel.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg.

Holisztikusan közelítünk a gyermekek fejlesztéséhez, a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatását, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődését helyeztük munkánk középpontjába, úgy, hogy az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartása megvalósuljon. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségekre iránti tolerancia kialakítására. Fontos számunkra az ökumenikus megközelítés a spirituális kérdésekben, illetve az együttműködés a település civil szervezeteivel, amely egy-egy rendezvény alkalmával valósul meg. Gyülekezetünk hagyományosan szlovák gyökerű, amely tradíciókat a játékok, mondókák gyakorlása során is előtérbe helyezünk, illetve a helyi szokások felelevenítésén keresztül.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember. A heti értekezletek során alkalom nyílik eszmecsere és szupervíziós karakterű visszatekintésre. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért, ennek érdekében továbbképzéseket is szervezünk.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő beszkoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elvesztett biztonságának újratemetésére. Ebben az időszakban a szülők bevonása még sokkal hangsúlyosabb, és az egyéni szükségletekre való reagálás.

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandóságát igyekszünk megteremteni (csoport- és helyállandóság) érzelmi biztonság megteremtése a cél. A jó szokások és a könnyebb tájékozódás miatt játékos gyakorlatokon keresztül ismétljük a napirendet, az egyes útvonalakat, szokásokat.

A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is. Munkatársaink munkaköri leírás, és munkaszerződése tartalmazza az erre vonatkozó tilalmakat.

Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. Minden változáshoz a szoktatáson keresztül jutunk el. A változásokat a szülőkkel is megosztjuk, hogy akár otthon is tudjanak megerősítően reagálni.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzeti/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. Minden ember több annál, mint amennyit éppen megismerni

vagyunk képesek belőle. Ezt a többletet figyelembe véve viszonyulunk a kisgyermekkehez és szüleikhez, gondviselőikhez. A fejlődés is változás, az fejlődéshez igazított új elvárásokhoz a fejlesztésen keresztül szoktatjuk a kisgyermeket, a saját lehetőségeinek kereteit tágítva.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei.

A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozási folyamatban jelen van a jókedv és a fejlesztés. A szobatisztaság, a személyes higiéné, az étkezésben való fejlődés fontos kérdések ebben az életkorban. A támogatás nagyon fontos, a támogató jelenlét. Szeretnénk ebben az bensőséges, derűs légkörben az „én tudom”, „én csinálom” megerősítő élményéhez hozzásegíteni a gyermekeket. Amikor megakadást érzünk, a szülővel, gondviselővel egyeztetünk. Fontos a személyesség, hiszen jelentősége van annak, hogy ezekben a folyamatokban is az otthoni és a családi bölcsődei folyamatok harmonikus egészet tudjanak a gyermekben alkotni.

A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Nagyon fontosak ebből a szempontból is a gyülekezeti, családi alkalmak, amikor a megszokott környezetben és napirenden kívül veszünk részt új helyzetekben, felkészülünk műsorral, várjuk a vendégeket, találkozunk új arcokkal. A gyerekek kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segítjük az önálló kezdeményezéseket.

A bölcsődei fejlesztő játékokat kiegészíti a kerti tevékenység, a találkozások a bölcsődébe látogató szakemberekkel, munkatársakkal. Szeretnénk, ha a kommunikáció területén ez is segítené a hozzánk járó gyermekeket.

8. A családi bölcsődei nevelés feladatai

A bölcsődei gondozás-nevelés feladata a családban nevelkedő kisgyermek napközbeni ellátásának és a kiegészítő szolgáltatásoknak biztosításával a 20 hetes-3 éves korú egészséges gyermek testi- és pszichés szükségleteinek kielégítése, az optimális fejlődés elősegítése. A hátrányos helyzetű gyermekek esetében törekedni kell a hátrányok és következményeik enyhítésére.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Az alábbi célokat valósítjuk meg:

- a harmonikus testi, lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése, a fejlődés támogatása
- a primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése
- egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése

Szükség esetén speciális szakember bevonásával prevenciós és korrekciós feladatok ellátása.

Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

Céljaink:

- derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, illetve csökkentése, a gyermekek segítése az esetlegesen átélt nehézségeik feldolgozásában
- a kisgyermeknevelő gyermek közötti szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése,

- az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban élés helyzetében, az én tudat egészséges fejlődésének segítése,
- lehetőségteremtés a kisgyermeknevelő és /vagy társakkal közös élmények szerzésére az én érvényesítés és a tolerancia egyensúlyának irányába befolyásolva a gyermek fejlődését,
- a kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával,
- a szocializációs problémával küzdő, lassabban fejlődő érzékszervi és/ vagy mozgássérült, sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt gyermekek nevelése-gondozása speciális többlet-törődéssel, szükség esetén más szakemberek bevonásával.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Céljaink:

- az érdeklődés kialakulásának, fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése,
- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása,
- a gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása,
- az önálló véleményalkotásra, döntésre, választásra való képessé válás segítése,
- ismeretnyújtás, a tájékozódásnak, a tapasztalatok és élmények feldolgozásának segítése,
- a gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben.

9. A családi bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Tanulás

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál nincs helye. A bölcsődei nevelés területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. A kisgyermekkor tanulás szinterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A tanulás formái az utánpótlás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A kisgyermeknevelőnek a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat. A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek nem a magyar az anyanyelvük.

Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése.

A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy

próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicséréttel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet. A gondozási helyzetekben sem érvényesülhet teljesítményelvárás. Lényeges, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre, mivel az egyes mozzanatok megtanulása gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önellafogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására. A kisgyermeknevelővel, a többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás. Ezért a szobában és az udvaron is biztosítani kell a minél nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat. A játékeszközökkel szemben elvárás, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen.

Biztosítani kell a környezet balesetmentességét és a veszélyforrások kiküszöbölését. Csecsemőknek olyan játszó helyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, például: hempergő, elkerített szobasarok.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, az udvaron és a teraszon több lehetőség nyílik, mint a szobában. Még több lehetőséget kínál a benti nagymozgásos játékokkal felszerelt külön helyiség használata. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a kisgyermeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban.

A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel lehetőséget ad a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására.

Mondóka, ének

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és tovább élését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömlélményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál végzett zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a kisgyermek további zenei fejlődésére.

Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés –, nem annak eredménye. A kisgyermeknevelő feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása.

A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a kisgyermeknevelő segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál: nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyúrás, tépés, ujffestés vagy vastag ecsettel festés.

A játék a megismerés, önkifejezés eszköze, a gyermeki fejlődés alapvető tevékenysége, egyúttal a gyermeki öröm forrása. Hozzájárul a világ megismeréséhez, segíti a testi, értelmi és szociális fejlődést. Az alkotótevékenységek révén, mint a rajzolás, festés, építőjátékok, konstrukciós játékok, fejlesztjük az észlelést, tapintást, a szem és a kéz koordinációját, a finommotorikus mozgást, az önkifejezést, az alkotókedvet.

A verbális fejlesztés az érzelmi, értelmi, szociális fejlődést szolgálja, az ismeretszerzés, a tapasztalatszerzés eszköze. Nagy jelentősége van a verseknek, meséknek, a bábozásnak a szókincsbővítésben, tanulásban.

A környezeti nevelés, a környezetismeret a szűkebb és tágabb környezet, a család, a természet, az évszakok megismerését szolgálja. Játékos foglalkozásokat szervezünk a szobában, a kertben egyaránt. A foglalkoztatás során az egyszerűbbtől haladunk a bonyolultabb felé. Témáink, például: - én és a család, - otthonunk, - kertünk, - növények, állatok, - tágabb környezetünk, - utca, közlekedés stb. A templomkert és a családi bölcsőde kertje sok alkalmat kínál az évszakok változásának megismeréséhez.

Ünnepek

A gyermekek számára fontos örömforrást jelentenek az ünnepek, a készülődés, az ünnepvárás. Mesékkel, rajzokkal, zenével készülünk a Karácsonyra, Húsvétra, az Anyák napjára. A gyermeket születésnapjukon és névnapjukon közösen köszöntjük fel. Ünnepeink az egyházi esztendőhöz igazodva, a gyermekek korához és képességeihez mérten jelennek meg a bölcsődei közösség életében.

Nevelői programtervezet

A nevelői programunkat az egyházi ünnepekhez, az évszakokhoz, az időjáráshoz igazítjuk. Egyházi ünnepeken a gyerekek a liturgiához kapcsolódóan rövid műsorokkal gazdagítják az alkalmat.

január 1. Újév (Díszítés, szokások)

január 6. Vízkereszt (3 királyok látogatása)

január - február Farsang időszaka (Farsang, jelmezek készítése, farsangi népszokások)

február - március– Hamvazószerdától húsvétig Nagyböjt (a böjt elcsendesülésének sajátos megjelenítése, böjti szokások felelevenítése, elmesélése)

Házasság hete ünnepe: A családok meghívást kapnak, vasárnapi istentiszteleten gyermekeikkel áldást kapnak a gyülekezet lelkészétől.

március – április Virágvasárnap (az ünnep megjelentése- Jézus számárháton bevonul Jeruzsálembe)

Húsvét előtt tavaszi kézműves foglalkozás

Nagyhét

- Nagycsütörtök
- Nagypéntek
- Húsvét
- Húsvét vasárnap
- Húsvét hétfő (a kapcsolódó bibliai történetek mellett a népszokások megismertetése tojáskeresés, locsolkodás)

május Anyák napja ajándékkészítés, megemlékezés

május Gyermeknap, mely családi program keretében valósul meg

május - a húsvétot követő 40. nap Urunk Mennybemenetele (az ünnep értelmének átadása a kicsiknek)

Májusfa állítása

május - a húsvét utáni 50. nap, Pünkösöd, a Szentlélek eljövetele, Urunk Mennybemenetele Néphagyományok felelevenítése.

június nevelési év zárása (családi évzáró ünnep)

július-augusztus Évközi idő

Családi napok, kerti ünnep

szeptember Családi kerti parti, tanévnnyitó (nevelésiévi) istentisztelet

október Terményhálaadó ünnep (termények gyűjtése, megismerése)

október 31. Reformáció ünnepe, Luther rajzfilm

november 1. Halottak napja - megemlékezés szeretteinkről

november 11. Márton ünnepe – a naphoz kötődő hagyományok felelevenítése- lampionos felvonulás, ünnepi áhítatok.

november végén családi kézműves foglalkozás, Adventre hangolódás.

december Adventi istentiszteletek

Luca – nap megtartása

december 24 Szenteste

december 25. Karácsony, Jézus születése.

december 26. Karácsony másnapja.

december 31. Szilveszter

A mese szerepe

A gyermekek verbális, érzelmi és értelmi fejlesztése érdekében nap, mint nap meséket olvasunk. A klasszikus mesék mellett, Benedek Elek mesegyűjteményein kívül több, más mesekönyvből is merítünk, mint pl. a Babaszemmel sorozat, Legszebb meséim kincsestára, 77 magyar népmese, Bartos Erika könyvei, Bogyó és Babóca sorozat, Boribon, Maszat.

Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. babafürdetés, virágültetés, viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, termések gyűjtése, karácsonyi süteményszaggatás, gyümölcssaláta készítése stb.). Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermek bármikor bekapcsolódhat, és bármikor kiléphet, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

10. A feladatellátás szakmai tartalma, módja

Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő információt nyújt a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól. A szülők ebben az időszakban jelen vannak, csökkenő intenzitással. Az első időszakban a jelenléti órák száma csekély, és a szülő végig jelen van. Ahogy a beszokási idő telik, úgy arányosan növeljük a jelenléti óraszámot, ezzel együtt csökkentjük a szülői jelenlétet. A fő csomópontok: étkezés elfogadása szülővel, étkezés elfogadása szülő nélkül, egyedül rövidebb időszak, és a délutáni alvás elkezdése a bölcsődében. A kisgyerek egyéni szükségletei és fejlődése ebben a folyamatban meghatározza az egyes szakaszok hosszát és ütemét.

Családok támogatásának módszerei és lehetőségei

A bölcsődei nevelés-gondozás sikeressége a családi neveléssel együtt, illetve azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A bölcsődei felvételnél családlátogatás formájában tájékozódunk a gyermek fejlődési szintjéről, szokásairól, egészségi állapotáról, otthoni napirendjéről, tiszteletben tartva a család intim szféráját, illetve kívánságait. Amennyiben szükséges, - a gyermek veszélyeztettségének megelőzése, illetve megszüntetése céljából - a családlátogatást évközben is megismételjük. Folyamatos a tájékoztatás a szülők és a kisgyermeknevelők között szóbeli és írásos formában egyaránt. A családokkal való találkozás másik fontos módja a rendezvények, ahol a rendezvényre készülés is közösen zajlik, illetve a lebonyolítás is.

A családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerül sor. A családlátogatás alkalmával részletesebben el tudjuk mondani a működést, illetve a szülők kérdéseit is a saját környezetükben, kevésbé hivatalos környezetben tudjuk megválaszolni.

Napirend:

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is. A napirend

kialakításának további feltételei a személyi állandóság, a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a kisgyermek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

A gyermekek szükségleteihez igazodóan olyan rugalmas napirend alapján szervezzük meg szolgáltatásunkat, mely folyamatos, kiszámítható és alkalmazkodik a gyermek egyéni igényeihez, életkori sajátosságaihoz. A napirend nagymértékben függ az életkori összetételtől. A különböző korosztályú gyermekek napirendjének megszervezése (étkezés, fürdőszobai élet, játéktevékenység, alvás,) az egyik legnehezebb szakmai feladat. A feladat megoldása megfelelő szakmai felkészültséggel és kompetenciákkal rendelkező munkatársi csoportot igényel, és átgondolt alapos munkaszervezést.

Napirendünket az évszakoknak megfelelően, a szokásokra, az egészséges életmódra nevelés keretében alakítjuk ki, figyelembe véve az időjárás alakulását:

7:00-9:00	folyamatos érkezés, átöltözés, szabad játék
8:20-9:00 (tevékenységtől függően)	mosdóhasználat, reggeli, szabad játék
9:00-9:50	szervezett játék, ének, foglalkozás
9.50-10.10 (tevékenységtől függően)	mosdóhasználat, tízórai
10:10-11:30	szabadtéri játék, levegőztetés, mozgásos játék
11:20-12:00 (tevékenységtől függően)	mosdóhasználat, ebéd
12:00-14:30	mese, csendes pihenő
14:30-15:00	mosdóhasználat, uzsonna
15:00-17:00	szabad játék, hazamenetel

A két családi bölcsődében, a napirendben az eltérés, a mosdó közös használatánál igényli az alkalmazkodást. A többi tevékenységnél a tágabb időtartam miatt megoldható a napirendben a feladat.

A gondozási műveletek

Étkezés:

A gyermekek számára életkori sajátosságaiknak és egyéni igényeinek megfelelően naponta 4x történik. A napirendünk és a családi bölcsőde környezete lehetővé teszi, hogy minden gyermek nyugodt körülmények között étkezessen. A gyermekek a csoportokban az asztalhoz ülhetnek, ha már egyedül le tudnak ülni, illetve fel tudnak állni, és az adagjuk nagy részét önállóan el tudják fogyasztani. A munkatársak körülöttük helyezkednek el, segítséget nyújtva, támogatva őket a tevékenységben.

Új fogások, ízek bevezetések először mindig csak kis mennyiséggel kínáljuk a gyermeket és csak akkor adunk neki többet, ha szívesen fogadja. Az ételből minden gyermek egyéni étvágyának megfelelő mennyiséget kap. Nem sűrgetjük őket, fontos, hogy az étkezések jó hangulatban történjenek. Az étel elfogyasztása előtt hálaadás történik. Az étkezés közben szerzett tapasztalatok magáról a cselekvésről, az illatokról, ízekről, formákról a fejlődést segítik.

Az étlapot kifüggesztjük a szülők tájékoztatásának céljából. Szakorvosi igazolás mellett, ételallergia esetén, az egyéni étrendet biztosítani tudjuk.

Szobatisztaságra nevelés:

Fokozott figyelmet fordítunk arra, hogy a pelenkacsere, biliztetés, WC használat a gyermek fejlettségének megfelelően történjen. A szobatisztaságra nevelés menetét a szülőkkel közösen tervezzük meg, amikor a gyermek már hajlandóságot mutat az önállósodásra. Minden esetben alapozunk a szülők által bevezetett szokásokra, és az ő tapasztalataikra.

Mosakodás, mosdóhasználat, személyi higiéné:

Pelenkacsere, WC és bili használat után minden alkalommal a gyermekek kezét mosnak a gondozó segítségével, később csak támogatásával. Ehhez biztosítjuk számukra folyékony szappant, a folyó vizet, minden gyermek számára a jelével ellátott törölközőt.

Minden gyermeknek jellel ellátott külön fésűje, a fogat mosni tudó gyermekeknek saját fogkeféje, fogmosó pohara és fogkrémje van. Ezek az eszközök a gyermekek számára könnyen hozzáférhetőek a mellékhelyiségekben.

Fogápolás:

A fogszuvasodás megelőzése érdekében fontosnak tartjuk a fogápolás, a helyes szájöblítés, a fogmosási technika megismertetését, elsajátítását már bölcsődés korban természetesen koruknak megfelelően. Célunk az egészséges fogfejlődés fenntartása, a fogazat védelme, a fogmosás - mint a személyi higiéné része - igényének kialakítása.

Levegőzés:

Minden évszakban biztosítjuk a szabadban, tiszta levegőn való rendszeres tartózkodást, kinti játékot, mozgást. A levegőzés időpontját, mértékét az évszaknak, és az időjárási viszonyoknak, valamint a gyermekek életkorának megfelelően alakítjuk ki, a napirend adja ehhez a támpontot. Tapasztalataink szerint a gyermekek nagy része szívesebben játszik odakint. A szabadban való levegőztetés csak akkor mellőzzük, ha rendkívüli időjárási körülmények azt indokoltá teszik. Nyáron, a napfény káros hatásai és a kisgyermekek érzékeny bőre miatt, fokozott figyelmet fordítunk a napvédelemre. Ezen a területen is együttműködünk a szülőkkel, akik meghatározzák a napvédelem módját, az alkalmazandó szereket.

Öltözködés:

Az öltözködésre mindig biztosítunk megfelelő helyet és időt a gyermekek számára. A kisebbeket - a gyermek közreműködését kérve és elfogadva – mi öltöztetjük fel. A nagyobbak - akik már önállósodni próbálnak - leülten kényelmesen próbálkozhatnak az egyes ruhadarabok felvételével. Semmiképpen nem sűrgetjük őket, hiszen a begyakorláshoz sok idő kell, de gyakori dicsérettel ösztönözzük őket a sikerre. Az öltözőszekrények tartalmát megismertetjük velük, a szülők által hozott ruhadarabokat jól láthatóan, áttekinthetően helyezzük el.

Alvás, pihenés:

A gyermekeknek életkoruk és egyéni igényeik szerint van szükségük a pihenésre. A gyermekeknek külön fekhelyet és igény szerint délelőtti, délutáni alvási lehetőséget biztosítunk. A gyermekek egymásba rakható korszerű ágyakon alszanak. A csecsemők részére biztonságos, kényelmes kiságyat biztosítunk. Alváshoz csendes, nyugodt légkört teremtünk, az elalvást mesével, halk énekléssel, halk zenével segítjük.

11. Együttműködés a szolgáltatáson belül és a tágabb környezettel

Külső kapcsolatok:

Családi bölcsődénk jelzőrendszeri feladataiból következően, együttműködik a városban működő gyermekjóléti és gyermekvédelmi és családsegítő intézményekkel, melyek integrációját a Dabas Város Önkormányzata Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat valósítja meg. A szolgálat által megszervezett találkozók alkalmával van módunk tájékozódni a város szociális és gyermekjóléti helyzetéről, ill. szolgáltatásunk is beszámol az ellátó rendszerben betöltött szerepéről. Jelzés esetén, a jelzésre szolgáló nyomtatvány kitöltésével fordulunk a szolgálathoz.

Az egészségügyi szolgáltatók közül – szükség szerint - az alapellátásban dolgozó házi gyermekorvosokkal, gyermekszakápolókkal és a védőnőkkel tartunk kapcsolatot az ügyeleti időben az orvosi ügyelettel.

Amennyiben egészségügyi probléma merül fel a családi bölcsőde nyitvatartási idejében, először a szülőt, gondviselőt értesítjük.

Szakmai kérdésekben fordulunk tanácskérés, konzultáció formájában a szakemberekhez. Amennyiben konkrét eset kapcsán történik a megkeresés, akkor a szülővel, gondviselővel előzetes egyeztetés, tájékoztatás történik.

Kapcsolatot tartunk a bölcsődével, a helyben működő családi bölcsődékkal és pedagógiai szakterületek képviselőivel.

Az önkormányzat hatósági irodájához családtámogatási ügyekben fordulunk tanácskérés céljából, az információkat megosztjuk a szülővel, gondviselővel. A családokkal történő előzetes jelzés alapján, amennyiben igénylik támogatjuk őket az iroda elérhetőségének átadásában, közvetítő szerepet vállalunk.

Szakmai szervezetek közül továbbképzési és tapasztalatszerzési céllal vesszük fel a kapcsolatot:

- Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézettel
- Magyarországi Családi Bölcsődék Közhasznú Egyesületével
- Családbarát Magyarország Központ Nonprofit Közhasznú Kft-vel
- Koragyermekkorai Tudástár Továbbképzési Központ
- Neteducatio Kft
- Raabe Klett Oktatási, és Továbbképzési Központ

Családi bölcsőde és óvoda kapcsolata

A gyermekek életében fontos momentum az óvodába lépés. A zökkenőmentes átmenet érdekében a két intézmény együttműködése elengedhetetlen. Az óvodai beiratkozás előtt közös szülői értekezletet tartunk az óvónőkkel, ahol lehetőség nyílik a szakembereknek arra, hogy bemutassák intézményüket, szakmai munkájukat és az óvodai életet. Az első óvodai napon – az adaptáció megkönnyítése érdekében – ha a lehetőség adott, a kisgyermeknevelők is elkísérik a gyermekeket az új közösségbe.

Szülőkkel való kapcsolat:

A szülőkkel való kapcsolatunk alapja, hogy a szülő szerepe a gyermeknevelésben mindenkor elsődleges. Elengedhetetlen a kölcsönös bizalmon és tiszteleten alapuló partnerkapcsolat kialakítása. Az ellátás során figyelembe vesszük az otthonról hozott szokásokat, a szülők kívánságait, amennyiben az nem ütközik a családi bölcsőde működésével, a működési rendjével, valamint nem sérti a többi gyermek érdekeit.

Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ekkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, a negatív eseményekről tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően.

Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése. Bevonható a gyülekezet lelkésze is a beszélgetésbe. Az egyéni beszélgetés előre egyeztetett időpontban történik

A szülőcsoportos beszélgetések

A szülőcsoportos beszélgetések tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető, vagy a gyülekezet lelkésze vezeti, a szülőkkel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok tovább gondolására, ezáltal a saját viselkedérepertoár bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

Szülői értekezlet

Bölcsődén belül a szülői értekezlet a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Törekszünk arra, hogy egy nevelési éven belül több alkalommal tartsunk értekezletet a fontos történésekhez kapcsolódóan, (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.

Nyilvános kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formák egészítik ki a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, hirdetőtáblák (a jogszabályban meghatározott tartalommal, illetve egyéb közlendőkkel), közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak a családi bölcsődét érintő információk nyilvánossá tételére.

Belső kapcsolattartás:

A Gyóni Evangélikus Egyházközség, mint fenntartó képviselője Kárnyácz Eszter lelkész, és a családi bölcsőde vezetője tart kapcsolatot. A kapcsolattartás a szakmai kérdésekre korlátozódik.

A családi bölcsőde működéséhez nélkülözhetetlen követelmény a fenntartóval, az önkormányzat hatósági irodájával, valamint az engedélyező és ellenőrző hatóságok munkatársaival való kapcsolattartás.

A fenntartói kapcsolattartás írásban és személyesen valósul meg, a családi bölcsődével kapcsolatos fenntartói döntések előkészítése, az állami támogatás igénylésének és elszámolásának, a költségvetés és beszámoló előkészítése és fenntartói elfogadása, a fenntartó által szervezett

konferenciákon, tájékoztatásokon való részvétel által. A fenntartói feladatokat és hatásköröket a hatályos világi és egyházi jogszabályok határozzák meg.

A családi bölcsőde szakmai feladatait a szolgáltatás munkatársai: a bölcsődevezető, kisgyermek nevelők, szolgáltatásnyújtók, segítők biztosítják.

Az épület, amelyben a családi bölcsőde működik az üzemeltetési feladatok (karbantartás, eszköz-, anyagellátás, felújítás, beszerzés) a bölcsőde vezetője koordinálja.

A gazdasági ügyeket (munkaügyek, térítési díjak, kötelezettségek teljesítése) a Fenntartó által szerződötett könyvelő szervezi és irányítja, közvetlen kapcsolatot tart vele a bölcsőde vezetője.

A vezetésen belül a kapcsolattartás módja: személyes, telefonos és írásos.

A családi bölcsőde vezetője kezeli a szolgáltatást érintő kérelmeket, előkészíti a jogviszony létrehozásához és megszüntetéséhez szükséges dokumentációt. KENYSZI rendszerben való jelentés, havi létszámösszesítések, statisztikák készítése. Napi étkezések rendelése, ezek nyilvántartása, havi összesítése. A családi bölcsőde vezetője, aki a szülők, a gyülekezet és a munkatársak felé közvetlen kapcsolattal rendelkezik.

A családi bölcsődében heti munka megbeszélések valósulnak meg, amelyen a munkatársakon túl részt vesz a gyülekezet lelkésze.

Dabas városában két családi bölcsőde működik a Gyóni Evangélikus Egyházközség fenntartásával. A két családi bölcsőde egy épületben működik. Ez alkalmat ad a közös foglalkozások tartására, az egységes vezetési és szakmai célok kitűzésére és megvalósítására.

A helyettesítések is megoldhatók, ezek rendje a munkaköri leírásokban találhatóak.

A bölcsődevezetőt az a munkatárs helyettesíti, aki a munkaköri leírásában erre feladatra lett kinevezve. Az elv, az, hogy azonos végzettségű munkatársak legyenek egymás helyettesei.

A segítő, szakmai munkát kisegítő folyamatokat végzi (takarítás, étkezés előkészítése, mosogatás, esetleges beszerzés), szükség szerint a gyermekek gondozásába, felügyeletében is besegít. Munkáját a bölcsődevezető vagy a helyettese irányítja.

12. Az ellátás igénybevételének módja

A családi bölcsőde szolgáltatási igénybevétele önkéntes és a rendszeresített „felvételi kérelem” kitöltésével és annak személyes, illetve e-mailben történő eljuttatásával a bölcsőde vezető részére. A jelentkezés folyamatos. Az érdeklődőket személyesen előre egyeztetett időben fogadjuk, bemutatjuk a családi bölcsődét, az itt folyó tevékenységet.

A gyermekek fogadása a szülővel, gondviselővel kötött megállapodás alapján történik. A megállapodás megkötése előtt tájékoztatást kapnak a házirendről, az igénybe vehető szolgáltatásokról, a fizetendő intézményi térítési díj összegéről és megállapításának módjáról, szabályairól, a panaszkezelés módjáról, az ellátással kapcsolatos dokumentációról. Az ellátással kapcsolatos megállapodás tartalmazza a gyermekvédelmi törvény szerinti kötelező elemeket és a szolgáltatással kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket.

A szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos dokumentumok:

- Felvételi kérelem
- egészségi állapotra vonatkozó igazolás
- jövedelemnyilatkozat
- nyilatkozat(ok)

13. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás

Az intézmény által nyújtott szolgáltatásokról az intézmény hirdetőtábláján, Dabas Város Önkormányzata Polgármesteri Hivatal honlapon, gyülekezeti honlap és közösségi oldalakon lehet tájékozódni.

A fenntartó minden év február 15-éig tájékoztatja a szülőket a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató nyári nyitvatartási rendjéről. A nyári zárva tartás időtartamát a fenntartó legfeljebb kettő-öt hétben határozhatja meg.

Szakmai Program nyilvánossága

A fenntartó által jóváhagyott Szakmai Programot a szülők számára hozzáférhetővé kell tenni. A dokumentum az bölcsőde hirdetőtábláján megtalálható.

Házirend nyilvánossága

A Házirendet a fenntartó jóváhagyását követően, nyilvánosságra kell hozni. A dokumentum az bölcsőde hirdetőtábláján megtalálható. Megállapodás megkötésekor a szülőknek szóbeli tájékoztatást adunk a Házirend tartalmáról és 1 példát számára átadunk.

14. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végzők jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

Adatkezelés és gyermekjogok

A gyermekekről és szüleikről csak és kizárólag a törvényes képviselő által részünkre átadott – a feladatellátáshoz szükséges - adatokat kezeljük és tartjuk nyilván. Azt más felénk át nem adjuk. A gyermekekről a napköziben videó felvétel és fénykép készülhet, melyhez a szülő írásban hozzájárul. A gyermekek adatait, fejlődésüket és tevékenységükkel kapcsolatos ismereteket a gondozók és a munkatársak titoktartással kezelik.

Panaszjog érvényesítése

A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselői és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek a fenntartónál (Gyóni Evangélikus Egyházközség) a szolgáltatást nyújtó bölcsőde vezetőjénél.

Gyermekjogi képviselő:

Elérhetősége: 06-20/489-9538

E-mail címe: ijsz@ijsz.bm.gov.hu

A személyes gondoskodást végzők jogai

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszerben foglalkoztatottakat – a külön jogszabályban meghatározott munkakörökkel összefüggésben – megilleti az a jog, hogy személyüket megbecsüljék, emberi méltóságukat és személyiségi jogukat tiszteletben tartsák, tevékenységüket értékeljék és elismerjék.

Alapellátáson túli szolgáltatásaink

Az alapellátáson túl szabad kapacitásra időszakos gyermekfelügyeletet is vállalunk, melyet írásbeli megállapodással rögzítünk.

Időszakos gyermekfelügyelet célja: néhányórás szülői elfoglaltság esetére a gyermek felügyeletének ellátása. Szülő, vagy védőnő kérésére a gyermek közösségbe történő szocializációja miatt.

Lelkigondozás a szülők, családok igényei szerint.

15. A Kisgyermeknevelő, -gondozók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítása

Családi bölcsődénk szolgáltatást nyújtójának és munkatársainak képzését, az önképzést a változó feltételek, kihívások miatt fontosnak tartjuk.

Intézményünkben a képzési terv alapján biztosítjuk a munkatársaknak:

- pontszerző képzéseket
- belső képzéseket
- jogszabály által előírt 5 évenkénti kötelező képzéseket
- támogatjuk munkatársainkat az önképzés, továbbképzés területén

Folyamatosan figyelemmel kísérjük az egyházi és világi jogszabályváltozásokat.

Szakmai program érvényességi ideje:

A fenntartó általi elfogadástól érvényes addig az időpontig, amíg a fenntartó újabb határozatával nem módosítja azt.

A szakmai programot a Bölcsődevezető elkészítette 2024.11.11.-én a fenntartó jóváhagyta 2024.11.21.

A szakmai programot a 15/1998 (IV.30.) NM rendelet 4/A § (3) bekezdése szerint a kötelező tartalmi elemek változása esetén módosítani kell.

Szakmai program módosítása 2025.11 hónap, a fenntartó jóváhagyta 2025.11.12.-én.